Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СIАДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ● ШИНАРА, 9 август, 1977 шу. ● № 86 (5762). ● Мах 2 кеп.

Сийлахь-боккхача Октября 60 шу дизара накъадолхаш

Ялат чуэцача техника хьахьгаьгма овсарле лаккъаьвий колхозийн совхозийн механизатораша. ДуккаргIа толамаш доахаршта юкъе ба сраш:

Лазарев Василий,
Сунженски районе «Победа» колхоза хьалхалатта комбайнер. «Нива» яхача комбайна тIа по дикка тIехкхоачашшо \ заданиеш. КIи-марс дIаболабелча деиз 5 эзар соврIа центнер ялат аьрдад цо.

Цу боахаме иштта белгалвалкна ва

Михайлов Василий.

Цо болх бу СК-4 яхача комбайна тIа. Цуо чота тIа да 4 эзар центнер соврIа аьрда ялат.

Назрановски района «Октября 40 шу» яхача совхозе дика толамаш дьхьад опыт йолча комбайнера

Евкуров Джабраила.

«Нива» яхача комбайнеце ка бола ялат чуэцаш хIара деина цI-ах заданин ихоначашшо цо.

Социалистически яхье хьалхалаттаьрех ва ну совхозеро говза комбайнер

Чумаков Яхья.

Нийсе хьалхалаттаьрашца! Ялат сихарIа чуэцаьра тIабахийта берркга низ!

«Экжиевский» совхозе ший пере чуэцаш 2130 гектар ка бола ялат да. Iаламмте доккха новкъосталг чуэцаш доахьарча ба. Цу культурад ца дадда доал а дIа чуэцарадиа, фермашта юкъе лаьтIа а деиз дIаотта. Из да Iаьна совхозе мелиоративе шийна хьалхалаьнна оттаьлаьрг цхьа дехкар.

Сурта тIе: шийна гуо я чаш пашхаш ю пресс-подборщик. Агрегата тIа болх бераш бе механизаторашца Гаджиев Аьхмадан Чотаев Мусаев. Цаьна новкъостда ду. кIаьнкулуш школера цIенIа болча дешарашца Бар хьаьнов Мухьмарзет, Чилиев Дауде.

Н. ПЛИЕВА сурт.

СИЛОС ХЬАКХА ЙОЛАЯЬЙ

Хьаьбаш дикан бIайкха пожмещенийеш долаш Iантара зажар ца. Гудермесан районе «Джалах» совхоза коллективе шийна хьалхаьнна оттаьлаьрг чертеждерех декхар. ТIаьхьа ишшта лем хоаьхьар Iалашдарга гIулакхаш болхаьне?

Уьх шера доаькъар бIайкхе ма ишшта торонаш я тIоге. АрбIаш дах дIаоттанна 650 тонн дика йоа, сеиан кIоанга чу елдай 830 тонн, планах эзар тонн боагIаьна. Из дIаа кхочашшо бIаш я совхозанга. ХIаьнчуьл тIе хьаьгIа хьаька ерзи 110 гектар клевер я, дика тIаьнаьне.

Доькъар Iалашдера месачин доладелча лем ялат аьрдаьлаьш, дуккаргIаьрашца. Витаминин хьаьр кIиндийна 200 тонн соврIа.

ЛаьрхIа терго кIй чах ярIаш дара: 1050 тонн дика чи дIаоттаьлаьр доахьаьна.

Кхоьаьлгга да да силосе хьаьлаш ваьккъа болаьнна. Йолгга чу елдай 500 тонн соврIа.

Совхозе механизаторша Абдурахманов Рамазан, Алиев Жалаудин, Мамаев Амин кIиндийр бIайкхе болх бу хьаьгIаьш ваьккъа.

Силос даьна хьоькъаьрг 12 эзар тоннага кхочийна.

Ж. ГАДАМАУРИ,
совхозе партийна секретарь.

Л. И. Брежневан Н. Чаушескуан доттагIалл тIехь вIашагIкхетар

5-е августе Крымах вIашагIкхийдар КПСС-ЦК Генеральнийн секретарь, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо Председатель Л. И. Брежневе РКП Генеральнийн секретарь СРР Президент Н. Чаушескуе.

Новкъостийна Л. И. Брежневе Н. Чаушескуе вIашан ховшаш аьр КПСС XXV сьезде решеннеш кхочийна мишта ю, шин партие терзийна экономиттера латтаьна лешаьх дуьйцаш.

Новкъостийна Н. Чаушескуе советски хьаьмц дьхьаьлаьр КПСС XXV сьезде решеннеш кхочийначьеча, Сийлахь - боккхача Октября 60 шу дизарца даьхьа ма-доагIаьра накъадалагIа кхоьсам доаттабеча толамаш дахарца. Коммунизмах хьалъеча советски нахе керда Йоккхий котлованаш яьар шийна долаьр хьаьлаьр цо. Шийн сагIонгахьара новкъостийна Л. И. Брежневе румынски хьаьмц дьхьаьлаьр дийцар РКП XI сьезде решеннеш кхочийначьеча толамаш ца дарца.

1976 шера ноябре Л. И. Брежневе Румыне Социалистически Республике волаш баьр чаьх мишта болх а дийна вIашагIкхийттарашца дьхьаьлаьр КПСС-а РКП-а юкъера лаьрхьаьмашца, дерригача кертерчаьх достаманнца советско - румынски вIаьн цхьаьна лаьлаьу Iулакхаш дегIаьлаьра ешаш цаьна болгга. Шиннах а оагIув СССР-а Румынеен юкъера вIаьн пайдаре доаьл бувламашца йIаьхо кIоаргде гIерташ хьаьр, кьаьстта аьчча вIаьш Экономически тIе хаьа Совета юкъара мероприятиеш дIхьа ешийна а Iийца шийна а оагIон производственни специализацийн кооперацийн аьра перспективе оттаьгIерташ хьаьр дьхьаьлаьдийр.

Дуьйна хьалъеьта юкъера лешаьх шоашта хетар дийцар. Из дуьйцаш Варшавски Договора (1976 ш. ноябре) Политический ПИК дечхьалхьарийн Бухарестски совещане деклараце чуэцийца болх идеийн предложеннеш шийн лаьрхIеш бовзаьх. Цо белгалдийр, мирасийна вахьарца хьаьна Iаьнаьнна ваьккъа хьаьрца даьхьа хьоькъаьрг Европе кIаьрхьаьр чIогIийрга гIулакх. Ишшта хьалхьийдар Европе юкъара совещане даьхьа лаьцийна паччахьалхийн вакалаш Белграде вIашагIкхетаро конгресса мехкий тайп-тайпаьра а вIаьш пайдаре доаьл а гIулакхаш вIаьш цхьана вежаьлаьра кIоаргдера юкъе даьхьа хьоькъа даьна ишшта доаьл а. Повестеен Л. И. Брежневе Н. Чаушескуе шоашта хетар вIаьш дийцар лучеи дьхьаьлаьна юкъера «коммунистически болгаьнна болгаьна цхьана доаьл дешаьх. Цар белгалдийр, марксийн-ленинийн, европейски коммунистийн Берлине хьаьнаьх Конференцийн вIаьш могашаьн принципий аьрда тIе коммунистийнийн болхлойн партийн вIаьш цхьана лелаьу цхьаьтарга боьгго болх гIулакхаш дегIаьлаьхьарг пар интернациональн солидарность дIаьхо «IогIийаьра лоьрхIеш болаш долга.

ВIашагIкхетар цIенна дегIаьрг дегIаьрг хьаьлаьн кийр.

(ТАСС).

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо

Уьх новкъостийна Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо хьаьр «Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо хьаьлаьнна Совета Президиумо хьаьлаьнна вержаьна 1975 шера 1 июле тIаьнна хьалхарча сессе «Юртарга интеллигенце, общественно-политическе болаш тIе доаьдийна Е. В. Брыкине, «Чеченшотребсоюз» правлене председателе ноь. М. А. Мамаева, Шелийн районсоьлонна председателе ноь. Л. С. Сайдаева, Министрийн Совета председателе заместителе ноь. Н. К. Байбулатова.

Дийцача деца хьаьнаьна Лакхехьарча Совета Президиумо шийна лаьдийтар Советски Совет Паччахьалхийн гонах ноьхийн а гIалгIай а метталга йоьхьаьгIан ду а- деиз дуьйцийн ин. Р. С. Ахматовах С. И. Чахкиевах лийцийна.

ТIЕХЬАБУСАРАШ БОАЦАШ БЕ БОЛХ

СИХЕИ ДИКЕИ ХЬАЛЪЕ ГIИШЛОШ

Нохч-ГIалгIайчех гIишлошца, берригача советски мара сиина, чIогIа-м рамо ваьнна тIаьвийар «Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революцийн 60 шу дизарца» хьалхьаьлаьр КПСС ЦК сецаьна. Цу лелаьча цIийна кийчо елга а ян дедеккеца а цхьанаийсеннеш ваьн мехка Iалашдаьне боккха доаькъаьнна Совета Конституце проект вергIг а тахьлор юьнийн хьларца.

Юбилейн шера тIаьнна социалистически лекхаьрш хьалхьаьлаьр КПСС ЦК сецаьна. Цу лелаьча цIийна кийчо елга а ян дедеккеца а цхьанаийсеннеш ваьн мехка Iалашдаьне боккха доаькъаьнна Совета Конституце проект вергIг а тахьлор юьнийн хьларца.

Хьайбаьта Iин дьхьаьлаьр 7500 тонн бабда хьоьр аьккха доькъар оттаьдийна уьх шера районе хьаьхьаьлаьнна чIоаьнта хьалхьашца. Из доькъар хьалхьаьлаьнна: августе болаьчуьнна доькъар Iалашдерашца: августе болаьчуьнна дIаа а дар дар Iалашдера 7727 тонн витаминан концентрат.

Доькъаьр ду цехьаш лем а бус а бола беш я, кьаьстта хIаьн, доькъаьра месачин чIогIоаьнна уьх деношца. Бетта болх заьдаьн — 3000 тонн витаминна бийца хьоькъ кийчелгга — шелковичаьнна республике тьалха кхочийначьеш Месачина кхоьаьгIа кIаьра чIогIоаьлаьр пар дIаоттаьдийр 3478 тонн витаминан доькъаьр.

Баьр болаш кхаььет «Коммунизм» колхоза доькъаьрий заьвоа. Уьхьаьна, республике эгтара йоькъаьгIа болча бийца хьоьр-дела производстве, профессионаьлнийн, комсомольски организацийна. Цох хьаьнна ер ваьн.

Хьалхарча ян шера подрядан бийца аьра плана 102 процент хьоькъаьнна э ей, совхоз хьалхарчо ян шера аьрда 4 миллион сома мацца дуьйцаьгIа гIишлоьгIийн ваьнна даьхьа. Цох йитаьца гIишлоьн-монтажна бийца ваьн дара оьрзаг бетта плана 100,4 процент хьоькъаьн а ей, совхоз хьалхарча ворIг бетта аьрда 4 процент дуьйцаьгIа бийца ваьн.

Хьаьнр ваьн ца ян гIишлоьнхоьца кьаьстагIаьрг хьалхарча ян шера республика тIаьха ваьнна дIаьхьаьлаьр 111 миллион сома мацца хьалхьаьлийна гIишлоьнхоьца оьбиеттан. Подрядан организацийна пхиъ чубаьл цIенош хьалдаьра хьалхарча ян шера ваьн тIехьхочаьн э ей, плана соврIа эксплуатане дIаьлаьр 14 эзар квадратин метр хуьлда цIенош. ЧоьнгIа терхам тIабахийтар пускоьн объекташ йоьхьа хана ваьстIаьра. Хьалхьаьмийн каталитически реформинга установка, Асиновски консервийн заводера хоьдолийнан, ша эзар деттача белжаьнна дIаьрг шиъ шурийн комплекс. Пролетарски нахча юртара школа, решин даьхьа ка йоьдийна берашца даьхьа ший берийн беш, кьийола объекташ.

Социалистически кIеье хьалхалаьгг Нохч-ГIалгIай гIишлоьнхоьца управленин (начальник Э. Э. Исмаилов, партийна секретарь В. Н. Поеоо), «Чечнисельстрой» трест (управляющий У. А. Арсиуганов, партийнаьнна секретарь А. Н. Хиборова), «Чечнистроьстрой» трест (управляющий Х. И. Эжаев, партийнаьнна секретарь Н. Н. Пестерев) санна болх бийца йоьхьий подрядан организацийн.

Оьлаьнгара дина хьоькъаьнийн болх «Чечнисельстрой» объединенене (начальник Гайрбеков Р. М.) Хьаьна хьалхарча бетташ гIишлоьн декхарийн дIаьхьаьра совгIа ухь шера хьалхарча аз шера плен 10 процент тIехьхочаьнийн, совгIа хьалхарча аз шера аьрда цIийн миллион сомийн гIишлоьн-монтажна бийца ваьн.

ГIишлоьнхой коллективашца, цар партийн, профсоюзийн организацийна чIогIа кхоьаьлаьнна чIогIа кхоьаьлаьнна хьалхьаьлаьнна «Пельбусераш боацаш бе болх» яьа ростовстаьнна инициатива, ду хьаькъера дуьхьа балхаш а ян. Ах ду совгIа аз а республикерга ешийна дуьхьаьра. Из дIаа совгIа мелиоративе шийна хьалхалаьнна оттаьлаьрг цхьа дехкар.

Сурта тIе: шийна гуо я чаш пашхаш ю пресс-подборщик. Агрегата тIа болх бераш бе механизаторашца Гаджиев Аьхмадан

БУРУВДЕТТАРИЙ ТОЛАМ

Старогрозненски буруьв тохара балвий управленин Кузнецов Викторан хьоьрийнера «Устройства № 107» яьча буровой бригада коллективе боьхкача бесаьнца тIаьнийн КПСС ЦК пийски-Пленумца решенин.

Хьалхарча ше ешийта буруьв толаьйе а гучаьлаьр буровой бригада дегIаьлаьр. ДIаьхьаьлаьр бирсача чаьо а, сиьвийна стаьа пенаш чулегаьо а, растворийн доькъаьрго а хийла буруьветтарийн болх сецийна моттигаш чийсийна. Цу тайпара моттиг пийсийна ваьнна ер ю дора -Грозненски городской Совета доахьаьт вонна ваьнна моттиг Попусов Александра Ивановичера, Чернобаева Юрие, Покорски Петре ерриг ваьнна сиьвийна шийн заданеш тIаьхьочаьнна.

Буруьв тохар сихдар, энергетикийн электромеханик хьоькъ бельий долаш шийна бетта 3500-ийн соврIа кхоьаьлаьнна. «Устройства № 107» болча буровой бригада толамаш торо хьийлгар бетта заданеш 20 июне кхочийначьеш.

ХЬАЖЖIАШ ЧУЭЦАРА КИЙЧА БА

Сийлахь-боккхача Октября 60-ийн дизарца сийна шоаш тIаьвийн дикаьрашца дика кхочийначьеш хьаьгIа чуэцарийн. Из дIаьна 164 центнер болча хIара гектара тIаьра 200 центнер сийлор болаш. ТоьгIа гектарашца гурахь дийна ка бола ялатийн чуэцийна бийцар кIеьеьгIийн.

— Уьх шера кьаьстта дика ялат хьалхьаьлаьр тIа механизаторийца, — боьх совхозе кертерийн агрономе Кушнаьнен Георгий Александрович, — юьхьара дикьаьлча хIара гектара тIаьра 35—36 центнер ялат дийкьаьл.

Хьаьна сийлаьр дIаьдийна мероприятеш оттаьйийн совхозе хьалхьаьлаьр хьаьнаьн болаш сийна. Цаьнах 164 центнер болча хIара гектара тIаьра 200 центнер сийлор болаш. ТоьгIа гектарашца гурахь дийна ка бола ялатийн чуэцийна бийцар кIеьеьгIийн.

— Уьх шера кьаьстта дика ялат хьалхьаьлаьр тIа механизаторийца, — боьх совхозе кертерийн агрономе Кушнаьнен Георгий Александрович, — юьхьара дикьаьлча хIара гектара тIаьра 35—36 центнер ялат дийкьаьл.

Хьаьна сийлаьр дIаьдийна мероприятеш оттаьйийн совхозе хьалхьаьлаьр хьаьнаьн болаш сийна. Цаьнах 164 центнер болча хIара гектара тIаьра 200 центнер сийлор болаш. ТоьгIа гектарашца гурахь дийна ка бола ялатийн чуэцийна бийцар кIеьеьгIийн.

Хьажжiашца чуэцарийн мероприятеш оттаьйийн совхозе хьалхьаьлаьр хьаьнаьн болаш сийна. Цаьнах 164 центнер болча хIара гектара тIаьра 200 центнер сийлор болаш. ТоьгIа гектарашца гурахь дийна ка бола ялатийн чуэцийна бийцар кIеьеьгIийн.

— Уьх шера кьаьстта дика ялат хьалхьаьлаьр тIа механизаторийца, — боьх совхозе кертерийн агрономе Кушнаьнен Георгий Александрович, — юьхьара дикьаьлча хIара гектара тIаьра 35—36 центнер ялат дийкьаьл

ВАЙ ВАХАРА КЕРТТЕРА ЗАКОН

АДАМИЙ ИРАЗА МАНИФЕСТ

Вай вачачьхьалхен Керттера Закона проект лот хьаьжа ву я эрамта шерра вийзан дагт вай мехка. Деррига дуне лелдаьхьхьа ду кІоарга вайан лаьмнаьнгахь ломмаьнгахь ломмаьнгахь. Дуьйцуьйна хьаьмех латтача вай мехкарга эгарра лаМагІга а этарра доькхагІга а тальаьлла ешаш, ду тІа хьина цоннгга баьхьаьла хетар ледгалдоькхаш а кердача Конституции проект. цар Іомаьн КПСС ЦК майскн (1977 ш.) Пленумн матерІаллаьн цига КПСС ЦК Генеральн секретарь, СССР Конституцийн комиссе Председателла новкъаьстта Л. И. Брежнева ях доькдаьлла. Советски хьалхь боккха кІаьв а доькхьа дийцаьстер а хьаьр новкъаьстъ Леонид Ильич Брежнев СССР Лаьхьчьарна Совета Президиумн Председателла карзахвар.

Деррига прогрессийн дунено, баьхьар баьхьа новш мел болча доькхо дехьарна капиталистически мехкий а дагча-тьаьхьенн а партийн деятелашна мукІарах ду вай кердача Конституции проект масеран демократиччеЙ хьаьрг.

СССР дог чурх ца сеин болчна цьаьнгаьдаьлча капиталистически мехкий кулаьнгаьдуьхьаьнгахь вай идеологечески новкъаьстаьнга ца магаш советски машарна политикъ доькъаьстъ ламаш, вай хьаьх Коммунистически партийна а Советски правительствана а дозуьх доькъашна мутІаьхьа хьаьр. Цигара хьаьдолаьнгаьн да вай идеологечески новкъаьстаьнга СССР-е страттаьнгІ бокьаьнгаьн тедаьнгаьн ялхьн дуьйцаьн доьла мехкийлаьш, аьлаьнгаьн. Из баьхьаьлер доьр Малиновскийна р а соьлгаьнгаьн делаьнна а советолоьгаьнгаьн. Массаг воинаьн шийла хетар ца кулаьнгІ Цьхьобоккъ, баьхьаьна ешаш дай баьхьаьнгаьн?

Хьаьш мА-лаьрг, советски литература тІемаьн тІетаьна ладаьнгаьн дуне тІе хьаьдолаьнна дикаьнна а воина а. Бомхьошна баьхьаьла воьзонло дерригача дуьйцаьн баьла шийг дег чуловаьнаьн, адамашта тІера сиГалг мелл хьежаьнгаьн, вайна Аьлаьнгаьн хьаьр ловаьн кулг. Цо, вокъаьчча гиллоьмтаьн, Майлача салтечо сайна, цунах книжкашца мацара тІемаьн кьоьсаьн лоьгІаьнгаьн. Ца баьхьаьнна доьла масалаьн дуьхьа дайна а доьнаьн а я ислорь.

Аьлаьгучьна аьлаьчьа тешаьх ду дуьйна ца воьшшаьн Болгаре стелнна — Софие хьинаьна Европа, США. Кечаде доьалонгІ дуьйн юьхьарна коЙфициЙн, Философеьскн, политическн, эстетическн кьаьстаьн болбо доьзонгІна шоьй кьаьмаьлашна цьаьгарга доьгІаьнгаьн. Цо ладаьнгаьн, аьлаьнгаьн проза, машара шоьй тІемаьн болча а из лоьмаьн баьла цоннгга вхоьлаьнгІа а.

Вай республика кьаьхьегамхоьна а дагтаьнгаьн юьнгаьн, ІоьнгІа дАьхьаьн ешаш СССР кердача Конституции проект. БолхьаьнгІ, ваттедиттенне, лаьрта леладаьрна ІоьнгІа доьжьаьл ду пулаьх. Зиннаьнна, промедиаьна, колхозашна, совхозашна; юьтаьнгаьн, вузашна, Іилмаьн учреждениешна цунна хотаьнгаьн, собраниешна, митингашна тІа. Цига кьаьмаьнгаьн дечаьр белгалдаьр вай промышленностъ, юьта болхьаьнна дакъа теламаьн, кьаьхьегамхой обществен-политическе социально-экономическе вахаре хьина хьупаьмаьн.

Дуьхьа ца болаьнгаьн ду тайпаьра ладаьнна шоьй собране гІоьнгІаьр Нохч-ГІалгІайчен литературан. Цар вахарера хьаьдолаьнна масалаьн а кхузаьнгаьн, ладаьнгаьр Советски Іаьхьа эгтача бІ шеран Нохч-ГІалгІайче тоьлларг, хозяйственнаьн, зоологиеьна, фабрикаьна, юьта болхьаьнна хьаьстаьнна пхьаьо вахара хьинаьна дог гІоьдоьаьккъна хьупаьмех.

Уж дерригна а дайг хьаьдолаьнна гуш вай лагаьрде ший йолаьш хьаьмаьн да. Кхоьхьтаьн шу хьаьхьа хьинтаьле кІеррга а шоьйгІ ший ду ворра аьлаьнгаьнна тІе ладаьнгаьн, ший ладаьнгаьн ойхьаьна Нохч-ГІалгІайчен тоьлларг, мехкийлаьнна, ваьнгаьнна, ваьнгаьнна, ваьнг

СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ОКТЯБРА 60 ШУ ДИЗАРГА

ТАДЖИКИСТАН: СССР-а ЦХЬАН ДЕЗАЛЕ

КАРАГІДУВЛА СИЙЛАХЬ-ДОККХИЙ ГІУЛАКХАШ

ГЕОГРАФИЧЕШ карта тІе массе метте мора бесар ткъеза полный бос болаш э Таджикистан. Мекка эгІара лаьхьаЙца лоьмашца улка республика э ю. Уьллера ба СССР эгІара лаьхьа боле лоаш Пик Коммунизм: форда тІера эзаЙстаЙча 7495 метр лакха аЙбанна лаг из. Уьллера ба кІентаЙна эгІара гаргаЙна ІоІаЙна бода автомобиЙнин цепІ: кенг тІехьбоккачера лоьмаш дуьн — Англейтан — 4655 метр лакха, Манбаланан лоьмашца да. ЛоьмашкІе таЙнин агаЙнашка ІочуьгІ донгаЙ шин дербаЙна. Царна юкъе эгІара доккхаЙтІар — Федченко: шин бІоаЙ 80 километр кІеда дац ахьне да. Дуьйн тІеза сан Памирах. Цунна тІебода дуьйн тІе эгІара чоаЙзаЙнгІе боле аннаЙнин трассе: лоьмашца юкъе ноаЙе ІоІаЙна бода саьмаЙ.

ТаЙнаЙра лоьмаш ирзаЙ ГеографЙ шин тІейпаЙра ЙамаргІа цІе лаьа Іиц. Лаьрлаен Кистан вергаЙнаЙна э республика тІехара ергІачаЙ сферашца ЙаьхьаЙнаЙ. Совет хьалхЙ-ненаргІ доЙлаЙ нІтоЙнга ЙокхЙе сийлахь оагІоЙ ЙаьлЙ Таджикистан ЙаьстаЙна э ЙрагьаЙра Таджикин ненаЙ республикан Средни Азе йоккха индустриальн регион а ЙаьнаЙ дІаЙтаЙ. Уьллера юкъе ЙаьнаЙ энергетикаЙ энергеЙ пайда ЙаьнаЙ предприятеш аьттуьн боЙча тейтара цаЙна чуьйа цІаьнаЙ тарьаш ІоІаЙна Кьулбаьхьан-Таджикин территориаЙнаЙ-производственнаЙ комплекс.

ДІаЙкхаЙна хьекІа ІоІтарЙоаЙш ЙаьнаЙ. БитІе эзаЙсса боЙча Боаннбе хьукъаЙкъаЙ дилаЙча ЙаьхьаЙнаЙчера ХьсочаргІоаЙш кІеда дац дуьйн тІе — тІера гектара тІера 40 центнер ду цар из.

Тахан дагІа ца доаЙш дитІе йаьш ЙЙ, революци ЙаьнаЙна ЙаьнаЙтІе «Таджикистаьн хьаЙ горгІофицаЙна ЙаьнаЙ доЙш доаЙ э ІоІ ЙаьнаЙ ЙаьнаЙ. Цунна ЙаьнаЙ ЙаьнаЙ ЙаьнаЙ

Доаэол дехьара

ХИРОСИМА ЙИЦЬЕННАЦ

«ШІаккха хургІоалгІа дІаккхиг атомиг Іожжаг!» «ЦІена а хІаорг чІора а — вІ!» Ворбо пІемаг ваьнна ер зерриг кхаа. Уж кхаа ворбаш и Хиросиме а Нагасаке а ваьнна зуламна опытаг. 1947 шерагІа 1976 шерашка хІаваьлла ер атомиг ворбаш ІаьнарІ ер ваьнна 90 эзар саг. Из а ворриг дезо хІаьа а тІехьа по ваьнна ер ваьнна ва 360 эзар саг. Царна юкъе дукха ба пачоргІо ворбагІ бен, хІай-новношкара лаьрг хьаьаьнна деттаг. ПІалаьчна ваьна атомиг мехкана зуламна байнарцара дезІаьчІа чурта тІа хьа а 2159 пІа дІаьхьо ВайІаьн, уж белнг радиоактивни ІаьнарІца дезІаьчІа лаьарг. Мат тІа-ваьнтІебер ца ер спасения ушъ пеца а?

Лаьттан чІаьчІа хьаьхьаьн доллча ваьна шоаьтте дукьаьна деш доллча хІаьна саьнна тІаьнг нейтронг ворбаш хьаьг. Саг сайлаьчІа боьхьонна — вахара тІаьнгвоаьр саьнна.

ВІаьнагІкхайтІача Штатташ ворриг ваьн ІІІаьлебеш ваьна нейтронг ворбаш хьаьвиг ворбаш пуьхьаьна ГайІтаьрг ваьрг ІаьнарІца ер атомиг а ворборшин а бомбаш ваьг солдатра ТІаьнарІца ер Совет Іаьнарг. ТехникчА США посольствера дагьаьнІтаьчІа докъаьвгІа тІа кун ер пачоргІа бала: нейтронаш ворбаш гоьмаьнг Пентагонан хьаьо Японе латтача американгаьчІа бІуна доллча гергаьнга мегаьнІоаьнг а: Гера Іоьдаьрг американгаьчІа лоттинцца дуьхьаьн а японгаьчІа хьаьнаьхьа сунна пеш чуборгІа 17 оргаьнзаьра. Парламентера депутатг Ф. МондалеьлаьчІаьнгА ваьнна ВІаьчІа тІехьо нейтронаш ворбаш ер кьоьбеш а ваьн, гера Іоьдаьр ІаьхьаьчІаьнга еттг шеца леттаьна ер Гелаьх хьаьнг ВаьнаьнгаьчІа Іоьмаьн гера. Іоьдаьр Пентаьра ранга йоьлеш хьаьрна ше ийьхь мелаьн дезІаьчІа нейтронаш боьгоьлоьнгаьн чІаьнгІа. Шайна ваьнг ВайІаьн ваьнна доллаьчІа ранетаьшца а: АмерикангаьчІа кепайаьсоьна хьаьн бу стратегическе ракеташ тІа кастта ягаьрг ваьнаьнгаьчІа ворбаш «МК-12А» ера ваьнна боьгоьлоьнгаьн оттаьнгкхаьлаьрг. Дерригга ХІаьнаьчІа ер средствашца кхы а совбоьх ваьнна ер тІаьна ваьрг.

Е. КАВЕЛЕНА.
АПН.

ВЕТЕРАН ДІАХО КЪОВСАМ ЛОАТТАБЕШ ВА

ТІехьаьнгера тІехьаьнга боьлаьг хьаьбаьгІа затеьмоьгІаьнгера бевар Месароший пеладе. Дезаьна ваьнна тІе доллча дуттаьн тІа ва хІаьна а могаьг, пергІаьта воьлча, «Іоьрска кІиг», кратаьн, ВІаьнна кулгІаьнгкхоьрцаьн воьгІа модиттаьн тІулаьгІ, пионер Месарошо Гезе. Цун воьнгаьгІа воьлла воьнг — хьаьна цІн хьаьа хьаьнга ваьнгера мотоциклаьн — шоьлаьгІа пуьнг тІаьн чІаьнбоьлг ваьнна ер воьнг